Marc Delouze

Biobibliografie şi traducere © Linda Maria Baros

Marc Delouze debutează în 1971 cu volumul *Amintiri din casa cuvintelor* prefaţat de Louis Aragon. Refuzând însă să fie un poet ca oricare altul, optează, imediat după aceea, aşa cum spune el însuşi, pentru o deplină „tăcere editorială" şi se consacră experimentării altor mijloace poetice: spectacole de stradă, performanţe care îmbină poezia şi muzica sau happening-uri. În 1982, creează de altfel asociaţia *Les Parvis poétiques* (*Pieţele poetice*), care organizează festivaluri, spectacole de poezie, expoziţii sonore etc.

După douăzeci şi nouă de ani de tăcere, Marc Delouze publică, în 2000, volumul de versuri *Eşti mulţi să te crezi singur*. Alte nouă cărţi semnate de el au apărut de atunci: cinci volume de versuri – *Sperietori* (2002), *Yeou, Pietonul Pământului* (2007), *14975 de zile între Poezii în fază terminală (2011) şi Amintiri din casa cuvintelor (1971), Cântecul Pământurilor* (2014) – patru cărţi de proză şi un eseu.

Marc Delouze este totodată iniţiatorul şi organizatorul *Festivalului permanent de poezie din arondismentului al 18-lea* al Parisului, precum şi confondatorul şi consilierul literar al unuia dintre cele mai importante festivaluri din Franţa, *Vocile Mediteranei*, care are loc în luna iulie la Lodève şi care reuneşte anual aproape o sută de invitaţi – poeţi, cântăreţi, actori, dansatori.

- « Acolo unde trăiesc morţii » - « Là où vivent les morts »
- « Bătrâneţea » - **«** La vieillesse »
- « Biografie » - « Biographie »
- « Doliul maimuţei » - « Deuil du singe »
- « Smuls » - « Arraché »

Acolo unde trăiesc morţii

Locul morţilor e doar
În trupul celor vii
Toţi morţii sunt în noi

Numai noi le-am mai rămas

Suntem o fărâmă din viaţa
Tuturor morţilor care ne alcătuiesc

A iubi a preamări a trăi viaţa nu e
Egoism nici uitare e-o luptă
Grea pentru a păstra
În noi
Această fărâmă a viului care coabitează
Cu moartea

Sunt copleşit de auschwitz şi de birkenau
Toate gulagurile se revarsă-n mine
Hrănit cu cenuşă şi grămezi de cadavre
Port în mine această lume
Ca o femeie un copil mort

Bătrânețea

Se târăște
Jur-împrejur
Scarabeu flasc prins în propriile sale secreţii
Se-agaţă de glezne
De pulpa piciorelor
De genunchi
V-ar împiedica să mergeţi
(dar unde să vă duceţi?)

Ochii tăi de copil nu pot să creadă aşa ceva

Ar fi îndeajuns să sară
Să calce-n picioare
Să strivească

Ar fi îndeajuns…

Cuvinte şi-atât

Îşi dă brusc seama
Pentru prima dată
Că aceste cuvinte sunt doar aburul
Dinlăuntrul lui supraîncălzit
Care iese şi se răspândeşte şi dispare
În aer

Cuvintele
Nu sunt decât în
Această voce
Asurzitoare pentru cel care vorbeşte
În mijlocul marii surdităţi a lumii

Atunci tace
şi roade puţinul timp care i-a mai rămas
ca o vulpe, laba prinsă-n capcană

Deşi ştie
deja
că nu va ajunge prea departe

Biografie

S-a născut în mijlocul grămezilor de cadavre
Cu urechea-ncolţită de toate ţipetele din lumea-aceasta

Se-agaţă de noapte
De părul nopţii
Și-n gura ei mestecă
Fructul putrezit al unei limbi uitate

A trăit dincolo de anotimpuri
O viaţă rătăcitoare

se uită la urmele pe care le lasă paşii lui
sunt urmele umbrei sale
căreia nu-i va trece niciodată înainte
şi nici nu va deranja ordinea lucrurilor

Mai departe nu va merge
asta e sigur

S-a omorât
Sugrumându-şi propria voce

umbra lui nu mai e de-acum
decât o mâgâiere în lipsa mâinii
care rătăceşte pe pământ

Doliul maimuţei

Maimuţa împroaşcă ochii
Copleşeşte urechile
Cuvintele ei pe caldarâmul fălcilor

Maimuţa ia noaptea la bătaie
Cu mâinile ei geografice
Spintecă frontiere şi limbi
Birjar al unei caleşti nebune şi mov

Maimuţa are spice de grâu sub pleoape
Seamănă bucuria
Adună fericirea

Maimuţa are o jungă-n pântec
Cu picioarele ei goale pe pământul bătătorit
Zdrobeşte timpul

Maimuţa are-n ochi
Crengi
Crengi crengi crengi

Ne amuzăm cu toate cuvintele ei
Îi dansăm braţele lungi
Uităm
Ne purtăm ca şi cum
Continuăm

Maimuţa are sevă pe buze
Maimuţa se clatină un pic
În cinstea ei să bem
Pentru speranţele noastre
Pe care le luăm de la capăt
În acest puţin timp care ne-a mai rămas

Pentru că maimuţa a murit

Smuls

porţi în tine atât de mult trecut
de vieţi pe care nu le-ai trăit
dar care-n tine au fost curmate

aş vrea să-mi amintesc dar nu-mi amintesc
cu târnăcopul crăpat al cuvintelor sap
în tuful moale al memoriei
şi-uneori un fragment de antracit explodează

timpul se dărâmă nu mai e nimeni
să ne caute trupurile cadavrele
să ne recunoască resturile
smulse
pietrificate
îngropate-n eternitatea
pe care n-am
săpat-o noi
lumea se zvârcoleşte
nu se schimbă
loveşte în golul din jur

lumea e un obiect moale
lumea nu e un semn
lumea nu se citeşte
nu se descifrează

oraşul urlă ca-ntotdeauna.
nebunia curge continuu-n stradă
venele tăiate
ale Vezuviului umbrele
carbonizate
căldura din urmă

oraşul ne-nghite ne scuipă
ne vomită
rătăcim
în noaptea timpurilor lichide

aceste cuvinte aliniate torţe-n întuneric
pe care le ţinem cu greutate-n mâini
fiecare pas o frază
bâlbâită
împiedicată

aş vrea să-mi amintesc dar nu-mi amintesc
cu târnăcopul crăpat al cuvintelor sap
în tuful moale al memoriei
asudând de dorinţă
de furie
şi-uneori un fragment de antracit explodează
tăcerea

câmpul minat al tăcerii
piciorul drept al vieţii explodează
viitorul mutilat
sfâşiat orizontul
soarele departe
spre alte maluri
pentru alte chipuri

urările mele pentru 2006 (şi mai departe)

să distrugi toate orologiile pământului
să smulgi ceasurile de la încheieturi
să goleşti clopotniţele de tristele lor clopote

ziua să priveşti melcul soarelui
dâra lui de ulei fierbinte urcând muntele cerului
cursa lui istovită în adâncul pieptului

noaptea să priveşti din spatele pleoapelor
umbra pământului lunecând
ca o sevă

marc delouze

traducere de letiţia ilea şi marta petreu

Marc Delouze s-a născut la Paris. Trăieşte între Paris şi Bourgogne. A publicat primul volum în 1971, *Amintiri din Casa Cuvintelor*. Din anii ’80, refuzând să „facă pe poetul“, se instalează într-o tăcere editorială de douăzeci de ani. În 1982 creează *Parvisurile Poetice*. Este cofondator şi consilier literar al festivalului *Vocile Mediteranei* (Lodève). Este creatorul Festivalului Permanent al Poeziilor în arondismentul XVIII, din 1990. Publicaţii recente: *Yeou, Pieton al pământurilor*, poem (La passe du vent), *Lumea vorbeşte*, roman (Verdier), 14975 de zile între, *Poezii în fază terminală* şi *Amintiri din Casa Cuvintelor* (La passe du vent).

Un om a murit aseară

un om a murit aseară el retrăieşte
astăzi în capul
unui copil care-şi măsoară umbra
şi nu înţelege cifra care locuieşte
în ochiul adulţilor cu calcule nesigure

el
este
alb
ca şi liniştea întinsă la uscat pe o câmpie

un om
a murit aseară el retrăieşte
astăzi în sărbătoarea
din jurul unei fântâni pe care lumea o invadează
şi în vacarmul uimitor al supravieţuirii sale
el fuge
picioarele sale
sunt cântecul
nopţii
ascunse

Nu poezia nu

nu nu poezia nu nu nu este
această incidenţă tristă a soarelui
pe pământul ucis

nu este
acest joc de la sfârşitul după-amiezelor când nu ştim
dacă ploaia ne va permite să bem în picioare
sau să ne rugăm
în genunchi ca pe vremea
bibliilor nescrise

nu nu nu sunt
nişte cuvinte pe care le plantăm în linie dreaptă
şi în foarte lungi şiruri
ca să reîmpădurim pământuri abrutizate
ale unor păduri incendiate

nu nu poezia nu nu este
această obscenă căldură calificată drept omenească
(care nu este decât imaginea-grimasă
a unui dejun de întâi ianuarie)

nu nu poeţii nu se oferă
drept flori la sărbătoarea tuturor sfinţilor
şi cununile lor sunt împletite
pentru o sărbătoare pe care nu o vor cunoaşte

Atunci când poeţii

Poeţii în livrea
au mândria, ţinuta nobilă
a majordomilor
Fac serviciu de cuvinte şampanizate
pentru apetituri dezamăgite

Tăcerea lor însăşi este un semn
de rezervă
nu întru totul decepţionată

(Poate la urma urmei nu sunt
decât nişte copii mici deghizaţi)

Ruşine în răspăr

În miez de noapte
noapte neagră
umbrele fără consistenţă
lumina nu mai e
decât un cuvânt care moare
pe buzele muribundului
visat

Nu mai e nimic de aşteptat
de la dimineaţă
Ziua nu mai are viitor
Proiectele se evaporă
ca răsuflarea rece care urcă
din adâncurile unei fântâni părăsite

îşi aminteşte
(va fi amintirea sa din urmă:
o amintire
fără viitor)
că a iubit viaţa
aşa cum bei
fără să-ţi fie sete

Şi deodată
înţelege
(vede
ştie
simte)
că nu a făcut până atunci decât să vrea
să iubească
viaţa

dorinţă pioasă
dorinţă moartă
dorinţă pe care nici măcar nu mai îndrăzneşte
să o pronunţe
şi aceasta va fi răsuflarea sa din urmă
gândul său din urmă

În româneşte de LETIŢIA ILEA

Letitia a traduit les poèmes: Un homme est mort ce soir, Non la poésie non, Lorsque les poètes et Honte à rebours.